

KAREL
ŠIKTANC
D I L O 2

Město jménem Praha

Horoskopy

Mariášky

V ediční řadě Československý spisovatel
vydala v roce 2001 Univerzita Karlova v Praze,
Nakladatelství Karolinum, Ovocný trh 3–5, 116 36 Praha 1

Editor Jiří Brabec

Redaktor Marie Langerová

Fotografie na záložce Josef Nikodým

Přebal, vazba a grafická úprava Karel Vilgus

Sazba a zlom Petr Vilgus,

Smiřická 296, 190 14 Praha-Klánovice

Výtiskly Tiskárny Havlíčkův Brod, a.s.

Vydání první, Praha 2001

ISBN 80-246-0335-7

Jedno sto padesát přednostních výtisků je ručně
číslováno a podepsáno básníkem

Horoskopy

1969

*Odpust, kdo hvězdám nevěříš.
A kdo ses těšil, že zde najdeš klíč
k úplně jejich řeči.*

Řeč hvězd je tajná.

*Jsou jen třiště slov a kameny a květiny
a barvy, z nichž věkyvěků skládán
na Zemi – divotvorný kruh Slunce.*

Jenž moci zlé. I laskavé.

*Záleží, kdo a kdy v čas žití
před ním stane.*

Nic navíc není.

Odpust... Verš má blas jak zvon.

Pohádka plyne líbezň jak řeka.

*Řeč hvězd je tajná. Strmý let a pád –
pomlka, výkřik – nic, a vlastně všechno.*

*Jak všechno tajemství je vlastně
vyslovením všeho.*

BERAN 21. 3.–20. 4.

Jsem
z proutí
a z ker

a z pomatené vody.
Pojď.
Svítil Capella...

Capella – Kozička... nejdrazší hvězda má,
pojď –
pohlaď si mě po trávě –

nahmatáš
babí hněv
a dva beraní rohy.

Neplač.
To nebolí.
To jen to hřmění jar

nás honí proti zdi
a vášně – hrbačka
a slepý blázen vzdor

v nás touží sepnout kruh
jak
Perunovy spony.

Pojď.
Povedu tě tmou.
Mám

svícen zelený
a berli na cestu
a prsten s chalcedonem,

pojď,
půjdem rozsvěcet staletý boží les,
ať

rudá tůň
a rudá zem –
neb není barvy nad půlnoční červeň!

Pojď. Je kdes
kvítí, a má svatou moc.
Hlaváček.

Šalvěj.
Smích. A pokora –
bez níž mi světem létat bez cíle

jak sněžným sovám antarktickou nocí.
Pojď.
Svítá.

Hvězda Kozička
po čtyřech couvá nebem
kamsi domů.

BÝK 20. 4.–21. 5.

Jsem
vzpřímený strom
prostřed

holohlavé země.
Opři se.
Skryj se. Ustelu ti listím

a hrom a deště obejdou tě v kruhu.
Neb,
vrostlý v zem,

jsem býčím hrbem jejím,
jenž (byť ji stokrát hyzdil)
nevzdá se jí,

jak nevzdává se
sražená krev
těla.

Spí ve mně nznak
trpělivé ticho.
A plátnem,

bíle prostřeno je ve mně
a vrchovatě v mísách na všech stolech,
ku kterým vbratru lačni usedají

Hlad jazyka,
Hlad nádhery,
Hlad rozkoše a slasti.

Barvami mými modrá je a bílá.
A z tvorů živých provází mě
kozel

a holoubek, jenž po potopě
první
dotkl se drápkem sudičky mé – Země.

Opři se.
Skryj se. Z myrty
dám ti věnec,

by se smrt lekla zelenosti naší!
A, tumáš,
zde je karneol

a zde je smaragd – čarodějný kámen.
Zpívej si.
Zpívej, zpěv je dobrý k tomu,

by se smrt bála – zpívej,
devět písní
pro devět hlav,

kterými na nás kývá.
Ať zotvíraná Zem
jak na svatého Jiří!

BLÍŽENCI 21. 5.–21. 6.

Jsem
celý
z prstů. Řekni si,

co chceš.
Prodávám vítr po hrstech
jak zrní.

V levé mám vánek.
Chceš?
Jde po kůži,

jak by tě ústy celou svlékal
z peří.
V pravé mám

smršť. Té
bůh tě chraň!
Hlava je po ní těžší

než půl světa!
Ber Dávám
na dluh.

Jenom nechtěj nic,
co končí slibem,
co je víc než smrt.

Jsem rodem z Kejklic.
Hraju (sto snad let)
po štacích světa jeden boží kus –

veselej –
smutnej –
jak se komu žádá.

Stačí pár vrb.
A vavřínek.
By poznalo se,

kdo je právě král
a kdo se právě na milost mu vzdává.
(Neb

v žití vezdejším
se nikdy přesně neví) ---
Snad

kdybys přišla
za tmy.
Když je po všem.

Podrazím stan
a hmatám po návsích,
kdo z kohoutků utrousil paví pero.

A stará zvědavost –
jediná věrnost má – sedí mi za krkem
jak oranžové kotě.

RAK 21. 6.–23. 7.

Jsem
otcův
a dědkův –

stůj,
ať uslyšíš,
jak ve mně oba drolí suchý list

a jak mi lýkem
vážou těžkou hlavu.
Stůj!

Slyšíš? Jakub,
povědomý zvon.
Večer co večer

ve třech
klekáme
k Nedělce studni, vrchovaté tmou,

a modlíme se za nedílnost rodu.
A v kruhu kolem
mlčí bílí psi.

A v kruhu kolem
křičí černí pávi.
Proboha,

ticho! V domě prostřed vsi
na niti visí
matčin

křestní šperk
a v něm mé srdce,
plaché,

horoucí,
hrozí se utrhnout
jediným vzlykem světa.

Zvláště když Luna
skví se jako dneska.
Zvláště když noc je

zelená
a bílá
a déšť se krade

v leknínech a v lískách
a místo hostí
chodí jenom psaní... Že

už je pozdě...
Že snad přijdou zítra...
Stůj!

Slyšíš?
Otec. Klade na práh svíci
a dědkův klobouk, plný živé vody.

LEV 23. 7.–23. 8.

Jsem
král.
Má hořká země

kratší než můj stín
a strmější než staletá má pýcha.
Sám sobě

žehnám. Sám sobě
loupím. Sám sobě
pámbu,

si
na nebesa vstoupím.
Jsem

král.
Jsem slunce.
Jsem temné lví zlato.

Co je mi do psů, jimž ouzko
z mé hřívky?
Co je mi do vší, jimž ouzko

z mých psů!
Mám v erbu
orla

a jaspis
a srdce.
A čtyři vatry

v čtyřech stranách světa
dubový trůn můj vstoje po věk střeží,
neb

království mé vyprahlé až za hrob
a družina má z ohně toho
živa.

Zářím si.
Blikám.
Darmo se mi lísat.

Darmo mi hrozit.
Nechci.
Nechci nikam...

Vítězi nejsou na prodej jak zrní.
Vítězi vládnou.
A když chce se plakat,

zastřou si oči kraječkovou dlaní
a mezi prsty –
jako by se smáli.

A družina se v prachu válí smíchy.
A děkuje. A tancuje.
A tleská.

PANNA 23. 8.–23. 9.

Jsem
po pás
zajat

v lítostivém listí.
Jsem
po pás nahý

podzimkový sad.
Netrap se.
Spi. Mých třiatřicet hlav

bude se věčně obracet zpět k zemi,
neb
ani ve stoje

nelze mi spát a snít si,
nejsem-li za den tisíckrát si jist
tlučeným kamením

i myším znamením,
co spí mi u kořenů.
Mám

tisíc zdí,
o které dřou si prsty.
Mám

tisíc děr,
u kterých číhá mráz.
Neboť i dlouhá znamenaná bolest

tají nám řád, bez něhož není
zrání.
Mám

tisíc vichřic. Metou si mě na kost.
Mám
tisíc dešťů. Kropí ve mně prach.

Abych byl světu k blaženství
jak obraz.
Průzračný. Čirý. Jak se sluší

na zem,
jíž bohem dáno
být

korunou léta.
Červené, bílé,
pne se ve mně dříví.

Červený, bílý,
dní se ve mně kraj.
Z ran

teče smůla.
Žlutě, dlouze pláče
prchavým štěstím podzimkový sad.

VÁHY 23. 9.–23. 10.

Jsem
celý
z křídél. Z rozpjatého peří.

Sedni si.
Vzlítmem, jak se lítá
k Pánu,

zvážíme
naděj
mezi nebesy a zemí.

Ať je jak úzkost –
hrnek po hrníčku –
rozdána živým, co ji odedávna

v povětrí šetří
do výbavy dětem.
Ať v rovnováze

hřímot hran
a hudba!
A naše příští řeč

ať padá střemhlav
zelená
a modrá –

půl zem, půl nebe –
jak to dávným zvykem
u zrádných vod

a spravedlivých ptáků.
Sedni si. Vzlítmem.
Nezrazuji,

věř.
Zde topas pro štěstí,
a kdybych kdy i sešel ti kde z očí,

jdi tam,
kde podle zdi
kývají na hvězdy

buky a slunečnice.
Tam nikdo nechodí.
Jen husy v zástupu

a sem tak oslátko,
kejhají,
hejkají,

darmo jim utíkat,
vedou si svou – jako lidi.
Sedni si.

Vzlítmem.
Prchnem všem.
Zvážíme sny, které šidí.

ŠTÍR 23. 10. – 22. 11.

Jsem
vlčí šlépěj
na všem sněžení.

Uteč.
Jsi bílá,
a já léta sním

sen
o své hlavě
na tvém rameni.

Slyšíš mě?
Uteč.
Vymaž si mě z hvězd,

z polštáře,
z vánic,
z papírových měst –

i přes můj hrob
půjdeš jak po lánovém poli!
Jsem

z hadí kůže. Střez se jeřabí
a leklých vod, když máčí se v nich

před odletem žluvy –
mám
ve všem peří schován černý nůž

a na všech ranách země
držím ruku.
Slyšíš mě?

Uteč.
Nejsem si už jist
ani sám sebou,

hebká, temná slast
mě sladce škrtí, kdykoli se v den
překotně svlékáš

z hedvábových lstí
a úzkostí a trojúhelných stínů!
Utíkej!

Slyšíš?
Hadonoš se skví
a odříkání bije v tmě jak srdce.

Utíkej.
Ať jsi dříve zpět.
Neb

všechno v nás
a všechno z nás
jen po zákonu kruhu.

STŘELEČ 22. 11.–22. 12.

Jsem
pěší pták.
A pták, co vlastního má?

Jsem
pěší mrak.
A mrak, kde ten je doma?

Jdu,
nikde klín
a nikde stín,

jen
sem tam za vsí, v křížích cest
těší mě pláčem svatý Šebestián.

Mží.
Hřmí mi v patách
safírový vůz.

A psi
a koně běží podle mne,
stačí jen zavolat –

a přešťastni si pro mne
srazí
hlavu.

Ale já nechci.
Jsem už pánem luk. A pánem ohně,
jenž mi na povel

u nohou vstává
tam, kde bolí tráva
a kde mi žal a hněv

nakladly
oka v mechu.
Mám

lože z přesliček.
A dvorec z palem –
štíhlý, řídký les,

jímž tvrdohlavě prosvítá
má
faraónská modř

a leští pera vran
a stříbrosrst mých laní.
Jdu.

Vezmi hyacint
a čekej mě,
kdo bělosti jsi hoden.

Jsem pěší pták.
A
hledám lidi s křídly.

KOZOROH 22. 12. – 20. 1.

Jsem
Vánoční.
Jsem z boží tmy.

Klekni,
a zatřes nízkou borovičkou
ve mně,

popadá stesk
a sníh
mé tisícleté zimy.

Volavky,
slyšíš?
Tlučou do dveří.

Darmo,
dům mlčí,
zavřen na tvůj klíč,

jak by se potmě lekal vlastních čar
a pravdomluvné břichomluvy dříví.
Zahrady,

slyšíš?
Tlučou do oken.
A hory se sem hrnou ze všech konců.

Nech je.
Až ráno ustoupí,
zbude tu po nich

orlí křik
a bludné kamení
na jednu pomněnkovou skalku.

Klekni.
Je půlnoc.
Stačí

nedýchat –
a kdes až u střechy
uslyšíš kroužit tmou

a plaše stát mé tvrdohlavé srdce.
Je to má chvíle.
Trpká, hořká tma

jak dobré víno stéká po travách,
a vesmír zelená,
a vesmír třpytně černá,

až je jak nízký strom, jímž
něžně třeseš
v boží noci ve mně.

A já se po létech ho zase nebojím.
A otvírám mu dům.
A klíč tvůj zvenku na hřebíček včším.

VODNÁŘ 20.1.–19.2.

Jsem
křišťál –
smrtný kámen lži.

Lámejte si mě na tisíce kousků.
A hleďte mnou.
A smějte se.

Na padrt
v prstech průsvitných
jsme šťastnější

než v kusech, které
tlačí.
Ovce a pávi

spí mi u nohou.
A vrba při mně –
moudrý bílý strom –

šeptejte si mu na tisíce hříchů.
A plačte v něm.
A třeste sních.

Ohnuti po zem sliby mlčení,
jsme šťastnější
než po krk v nebi –

hluší.
Ach
bože, žít

jak bílí jeleni!
Lehounce.
Zpříma.

Aťsi zhrdá les.
Ať bláhový se zdá mu v rákosích
Přísámbůh –

boží mlýn,
kde naše dávné sny
se třepí na šňůrách

a uplývají po nitích v kraj světa.
Kde tiché doufání
po hradbách plaší sýčky.

Kde tiché zoufání
se bojí o lodičky.
A vodopád si hřmí

a kolečko si jde...
koho by napadlo, že na něm
na sto ran,

jak lásky nešťastné
tu v temných hlubinách
bolavou hlavou tloukly?

RYBY 19. 2.–21. 3.

Jsem
jat
sám sebou. A sám sebou

hnán
za sedm hor a za sedmero moří.
Kde

po všech klášteřích
(v nichž bylo prosit mi)
a po všech žalářích

(v nichž bylo bát se tmy)
chceš ještě lstí mi stlát,
má bázlivá,

má trpělivá lásko?
Na nic už nevěřím.
Jen na vodu,

že mate.
Nic už ti nesvěřím.
Jen

páté přes deváté.
Nic se mi nechce.
Chudás

líný vor
nese mě k osmé z pohádkových hor
a já si, spoután,

fialově sním
a plaším labutě
a v pláních koníčky,

co slibovali uhrančivou jízdu.
Těch bazilišků, chtivých
msty! Těch marných běd

a tajemství,
kterými v sobě stůňu!
Hřmí,

jlmy žloutnou,
pilát – kytka má –
třeše se v úbočích pod zlýma rukama,

kde mi chceš ustlat
na růžích,
má bázlivá,

má trpělivá lásko?
Nechtěj mě.
Nech mě

vodorovně plout.
V konci své cesty, kde se tratí proud,
tuším své svislé moře.